

TELEGRAFUL ROMANU

Nr 97. ANULU XIX.

Sabiu, in 5/17 Decembrie 1871.

Telegraful este de două ori pre septembra: Dumineacă și Joi'a. — Prenumeratuna se face în Sabiu la expediția foiește pre afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediție. Pretiul prenumeratunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tieri străine pre anu 12 1/3 fl. anu 6 fl.

Inseratele se plătesc pentru întâiă ora cu 7 fl. sîrbi, pentru a două ore cu 5 1/2 fl. și pentru a treia repetare cu 3 1/2 fl. v. a.

Invitare de prenumeratuna

la „Telegraful Român“

Cu începutul anului 1872, se deschide prin același prenumeratuna nouă la această făoa.

„Telegraful Român“, va fi să și pâna acum de două ori pe septembra Joi'a și Dumineacă. — Pretiul abonamentului pre anul intregu e:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru să Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru România și strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanți suntu rugați a nu întârziu cu tramitarea prenumeratunilor.

Adresele ne rugămu a se scrie curat, și în locu de epistole de prenumeratuna recomandăm on. publ. avisurile postale, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) că impreună cu spese mai putine și că mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumeratuna la

Editura „Telegrafului Român“
in Sabiu.

Dela Brăsiova și din alte părți ni vin raporte despre serbarea dilei onomastice a Excel. Sele Preșantului Archiepiscopu și Metropolitului Andrei Barbu de Siagun'a.

Articuli anonimi.

VI. Situația românilor, depinsă și în documentul citat în articulul premergatoriu, a fostu fără fatale pentru români. Dara și mai fatale a fostu ceea ce s'a fostu urmatu din partea comitetului din Blasius, și ceea ce nu avu altu rezultatu decâtă intrevenirea guvernului. Unu decretu guverniale din 2 Novembre 1866 este îndreptat către Metropolitii ambelor confesiuni. In decretu se espune ca i-a venit (guvernului) la cunoștința, că există unu comitetu in Blasius, sub presedintia canonului Fekete, avendu de secretariu pre reposito Dr. Bobu, cu scopu de a aduna colecte de bani și subscriptiuni in afaceri naționale, deci oprindu strinsu comitetulu, trage pre Metropoliti la responsu pentru aducerea lui in vietă.

Nu va prinde mirarea pro nimene cu mintea întreagă, deca unu guvern în tempuri asiă măscate, cum erau acele, nu sta indiferinte falia cu ori-ce intreprindere mai mare, de natura politica; cu tôte ca eschide nu potem nici supozitionea, că contrarii intereselor noastre „seculari“, după cum i numesc „politicii“ noștri, se poteau folosi anume și fără de a găsi ce-va pericolosu in crearea mentionatului comitetu, de netactul comitetului și a celor ce l'au oerotit și potora face, precum și faeu, capitalu politicu, prin care sa paralizeze chiaru și actiuni legali politice, caru si fostu de lipsa sa se faca din partea românilor.

Metropolitul din Sabiu nu scia nimică de tôte că se intemplasera in Blasius, prin urmare nici vre-o responsabilitate nu potu sa ia asupra-si; dară nici ca se poate acuza pre sine in hâterul unor oameni fără de nici o pricepere, caru lucrau

totu cându nu trebuia și că nu trebuia. Si asiă a respunsu guvernului că, afară de vre-o doi trei protopresbiteri sedusi, cei de confessiunea gr. or. nu participa la lucrările acestui comitetu.

Metropolitul din Sabiu, in procederea-i corecta și falia cu caus'a naționale și cu guberniulu nu se clatină de locu, nici lasă a se seduce de vocile amenintătorie emanate din uioaptele cătoruva cu crerii inferbentati. Elu a sciu și cu ocazia acestea sa opriuiescă situația intrăga și lips'a ei de unu radismu poternicu de legalitate, și asiă precum a respunsu guberniulu in anul precedent, cându dela Blasius se denunciase prin nr. 75 alu „Concordiei“ planul totu acolo intentiuatu: de a se tienă unu congresu, fără de concessiune mai finală, in o forma, carea sa compromita pre ambii Metropoliti, — ca fără de concessiunea mai finală nu asta de consultu a se tienă unu congresu, arătă și acum că la intreprinderi copilaresci partece cea matora a națunei nu ia parte și asiă consequintia eră sa fie, că guvernul tóte osiurintele aceste sa nu le ascie naționei.

Căto abusu s'a facutu in se în procederea acestea a veneratului prelatu ne arata colonele „Gazeta Tr.“ și a „Concordiei“ din anii acelui*) pâna cându inca „Tel. Rom.“ inca nu incepuse defensia cu nr. 87 alu seu.

Considerându procederea insemnată cu comitetulu și cu suplică de carea amintisem inca mai înainte vomu, și va astă ori-cine, că doar impregiurări urmăzu mai departe acum că nisces triste consecințe din cele ce s'a petrecutu in tîră nostra intre români, și adeca: caus'a naționale incetă de a mai stă pre terenul ei de mai înainte și devine o cauza simpla petitunaria; mai departe o parte mare de români se retragu cu totulu din arenă publică și facu locu neromânilor sa represente ei poporulu, se intielege și pre celu romanescu, in dietă din Pest'a. Cu tôte aceste o parte elese deputati și acesti a 'si ocupara locurile lor in dietă numita. Dara acesti deputati erau omenii cei mai de valeratu pre lume. Pentru că „Gazeta Transilvaniei“, carea in 12 nr. ai sei din anul 1866 indemnase la alegere la dietă din Pest'a, incepù mai tardu a susțină din tôte poterile in trambită passivitathei și cu dens'a toti asechii ei. Procedură acestea a produsu confuziune mare și pentru aceea, pentru că ea apelă totu la simțimile cele in adeveru valamate ale românilor; detragea in se din vederea loru ceea ce pretendea mintea sanatosă, și asiă in urmă schimbărilelor mari politice fu lucru usioru, că sa astă pre multi cari sa creă, că și dens'a, ca preste năpte lene potem inturnă la ceea ce fusese mai înainte. Deputatii români, lasă ca erau din trenii și de acei, cari nu cuprindeau de locu pusetiunea loru, erau privati de sprințul moralu alu poporului româno și al unei părți inseminate a pressei lui, și de alta parte chiamati de a luptă cu o majoritate nelinvincibile in dietă ungură și că sa fie corona reieilor perfectă erău desconsiderati din causele mai susu arelate nu numai de acea majoritatea dietale, ci și de o parte a deputatilor români din Ungaria, cari asemenea se vede că nu poteau cuprinde situația de atunci a imperiului austro-ungurescu.

Dietă Ungariei se redeschide in Novembre a acelu anu prin unu rescriptu, in carele se dice, că scopulu finale și nestr-mutabile alu desbaterilor reincepute remane precum s'a disu in cuventul de tronu: regularea referintei intre pările singurătoare ale monarchiei și restatorirea stării autonomice a Ungariei. Amintesce de evenimentele resbolice și despre încheierea păcei cu Prussia și arata că este necesitate imperativa de a grabi cu regularea asădării nomenii fără de nici o pricepere, caru lucrau

*) Si „Gaz. Trans.“ din anul acesta nr. epistole anonime.

ceriloru interne. Vatra amânarea dietei cu atâtă mai verlosu, cu cătu se era elaborat in unu din comisiunile dietali unu proiectu, carele coprindă lucruri in sine, căroru regula le-a fostu exprimată recunoșcerea din parte-si, fiindu ca ele suntu punctul de mancare către realizarea unei impăcări, carea contine in sine ascurarea existenței monarhiei. In acelă-si rescriptu se promite și denumirea unui ministeriu responsabil.

Cu privire la acestu rescriptu in unu din siedintele cele mai de aproape Deak face propunerea de cuprinsul urmatoriu:

„Sarcină apasătoare, cauzată prin suspendarea nelegale a constituției, nu s'a delaturat, inca nici prin prea înaltul rescriptu. In adresele noastre, cari le-amu asternut Maj. Seu despre continuitatea de dreptu, nu amu staroitu numai la aceea, că sa se recunoște drepturile noastre constituționali, ci ne-amu rogatu și amu staruitu cu deosebire pentru aceea că numai dacă sa se restituie și sa se respecte constituția noastră și legile noastre in deplin'a loru valoare, și ca in modulu acesta sa pașiescă continuitatea de dreptu și in faptu și aievea in vietă. Numai împregiurarea acestei singure aru fi in stare, a dă prin realizare viet'a recunoșcerii principale a dreptorilor noastre, promisiunii și speranțelorloro, a risipă grigile noastre și a împăca naționea. Inca in prea înaltul rescriptu regescu nu se astă acelă. De oarecă insa dorințele noastre cele drepte inca nici acum nu s'a realizat, asiă facu propunerea:

„Că sa ne adresăm într'o adresa nouă către Maj. Seu, in carea adresa pre baa' adreselor dinainte și cu provocare la argumentele cele drepte, desfășurate in acele cu precisione, să ne rugăm o să sa staruim cu pentru restituirea acătu mai corenda a constițutiu și noastre; să ne rogăm să sa staruim cu pentru continuitatea a de dreptu deplină și faptică; să ne rogăm să sa staruim pentru tôte, pentru căte ne-amu rogatu și amu staroitu in adresele noastre de mai nante. Prea înaltul rescriptu regescu amintesce și proiectul, care s'a elaborat, de 15 membrii, cu privintia la relațiile, ce se nasco din interesulu comunu, și face la operatul acesta unele observaționi.

„De oarecă cas'a (dietă) nu poate intra in consultarea acestor obseruaționi, eu astă de bine, a exprime in adresă noastră: Dietă au alesu dejă in 1 Martiu a. c. din midilocalu seu o comisiune statore, din 67 membrii spre scopulu acela, că sa elaboreze unu proiectu despre determinarea și modulu pertractării relațiilor acelora, cari atingu in genere Ungaria și cele-lalte tieri, ce stau sub imperiul monarchului comunu.

Comisiunea nu au edosu inca propunerea sea, cas'a ablegatilor va luă dura in considerație obseruaționiile, cari se astă in rescriptu regescu, pre lângă pertractarea propunerii comisiunii amintite. Dreptu aceea astă de lipsa, ca decisioane a casei de oclarata și in adresele de pâna acum, in urmă carei a fi insarcinată comisiunea astătoare din 67 membrii cu elaborarea unui proiectu, să se realizeze in întregă și valoare. Pentru aceea comisiunea acestea să continue cătu mai curendu activitatea sea intreruptă prin amânarea dielei.“

Deci in siedintă din 29 Nov. cal. v. se secesce unu proiectu de respunsu din partea dietei de cuprinsul urmatoriu:

Rescriptu din urmă nu poate înălță temerile, pre lângă tôte promisiunile ce le coprindă, peintru

ca rogarea de a se restituvi constituția și continuitatea de drept nu s-a împlinită.

Suntu situaționi în vieti a statelor cari nu potu fi susținute tempu indelungat să de a deveni periculose. O asemenea stare e când se referintele interne ale unui stat suntu sfârșinale și în disordine. Astăzi o atare situație e cu atât mai pericolosa pentru ca suntu o gramada de cestioni ce amenință Europa cu incurcatori a căroru sfersit nu se poate vedea. Referintele noastre interne nu suntu astă de ordinate incătu sa potemă cauta linisiti în atia la ori-ce eventualitate, pre carea o aru poté aduce incurcatori din afara și intemplieri neprevedut.

Adres'a se roga de midilöce pentru o impacare aducătoare de linisice. Spre acestu sfersit este înainte de lōte de lipsa restituirea constituției intrătōle în interesul tierii, dinastiei și a monarhiei intregi. Cererea acăstă se bazează pre tratate fundamentală. Partea aceea a rescriptului, carea tratează de asecerile comune, se va desbată după ce se va fi pronuntiatu diet'a asupr'a lui. Amnistia sa se desnumai decătu tuturor esilitilor. Numai implinirea dorintelor potu sa realizeze impacarea. În fine si esprima bucuria, ca ce a vîdutu diet'a ca ministeriul responsabilu se va introduce și în cele-lalte tieri ale monarhiei.

Evenimente politice.

Stramutarea ministrului Andrassy în ministerul imperial de externe, credeau unii, ca va aduce confuzie în partid'a deákiana — guvernamentală. Din cele ce vedem in „Pesti Napló” și altă diariu din Pest'a și Vien'a resultă, ca o conferință a deákilor tineri de cuntru în Pest'a partid'a sta și adi totu astă de compactă că și în trecentu. „Pâna acum”, dice citatul diurnal, partid'a deákista a creatu; de aci incolo va fi problem'a ei să conserveze. Ea nu trebuie să pașeze pâna atunci, pâna cându oper'a ei va fi obiectu de omenisiv'a unei partide mari“.

Caletoria de duminică a principelui Serbiei la Livadi'a fău ventilata de multe organe ale publicitatiei și descrisă de unu pasu ostil indreptat în contră Austro-Ungariei, în specie, în contră ministrului Andrassy. Poi'a oficiosa din Belgradu „Iadinstvo“ se folosesc de ocazie și reflectându la unu articolu din „Pesti N.“ în acăsta materia dice ca Austro-Ungaria se află în relații bune cu Russi'a, pentru ce sa nu ne afâmu și noi în relații bune cu potere, cu carea Serbi'a are relații amicabile dela urdirea ei. Unu altu evenimentu, festivitatea ordinului St. George la curtea din Petersburg, unde suntu mai multi principi și nobilimătă militaris din Prussia, a datu ocaziei tiarului romescu sa se pronuncie în unu toastu forte favorabilu asupr'a legă-

lurilor între Russi'a și Germania. Din impregiu-rare acăstă vedeau că se facu concluziuni partitare unei paci generale și durabile, carea coprinde în sine relationi pacinice și cu imperiul nostru.

Din Franci'a se scriu locuri în linisitorie. E mare temere ca imperialistii vor cercă vre-o întreprindere pentru restaurarea imperialismului.

Principalele de corona au Angliei o forte reu-bolnavu.

Diet'a Ungariei.

In siedintă din 1 Decembrie se ceteșce și autentica protocolul siedintei precedinte. Se ascernu petițiuni numeroase.

Dr. Sv. Miletic presinta după o motivare mai lungă ormaioriu proiectu de conclusu: Președintele regimului ungurescu se insarcină a midiochi la M. Sea că lōte ordinationile esmise pâna acum privitor la confinie sa se suscérna dietei croate și unguresci că propunerii simple ale regimului spre aprobare.

Propunerea se va imprime și pune la ordinea dilei.

Urmăza conținarea desbaterei generale despre bugetul anului 1872.

M. Wahrmann (pentru propunerea comisiunei financiale) nu e inamicul desbatelor generali despre bugetu. O desbatere generală e la locu, unde e vorba despre principiile mari, înse la bugetu, unde se tractăza în cea mai mare parte despre numeri singurătăci, trebuie să se ascrije momentul principalu desbaterei speciali. Acum'a inse e altu-sfia. Minoritatea comitetului financialu a presintat unu votu separatu, care recomandă tieri unu sistem nou, sistemul economisarei absolute.

Din acăstă cauza vorbitoriu tine de necesariu a motivă pre scurtu votulu seu care în multe privintie difere de celu alu majorității secluinei. Mai nainte de lōte deplâng vorbitoriu impregiuarea ca ministrul de finanțe nu a presintat bugetulu seu insocita de unu esposeu detaiatu. Unu atare esposeu aru si trebuie să desvăluie astă dicându programul economicu alu regimului, și acăstă e cu atât'a mai necesariu cu cătu casei nu i s'a dato pâna de satia ocaziea a cunoscere acestu programu.

Strictu loatu, pâna de satia nu aveam programu financialu. Aveam a ne luptă în continuu cu greutățile inceputului și trebuie să ne damu lōte capitaliale nôstre pentru investiții.

Întrebarea e ce sa urmam calea de pâna acum său statului oposiției, adeca sa acceptam principiul economisarei intrătōle impregiurările? Vorbitoriu continua motivarea în modul acăstă și dice în fine ca și elu consemte cu principiale economisarei, ca și elu doresce control'a cea mai strictă a amplioatilor etc.; înse în aplicarea acestor prin-

cipie nu poate consemfi en oposiție. E pre deplinu adeveratul ca facerea continua de datorii aduce cu sine pentru singurătăci cătu și pentru state rui-nare. Trebuie înse să se ia în considerație că singurătăculu și poate în casu de nevoie margini spesele, statul inse nu si le poate acelea, care suntu necesarie pentru existența lui; din acăstă cauza otarește statul mai intăio spesele și numai după aceea creaza veniturile. Vorbitoriu accordea spe-sele necesarie și crede ca și veniturile corespun-ditoare se voru astă.

La desbaterea acăstă iau parte P. Moritz, Ed. Horn, G. Várad y și K. Tisza pentru votulu minorităției; conte Ferd. Zichy și Ferd. Eber pentru propunerea comisiunei finanțiale.

In siedintă din 2 Decembrie se ceteșce și aprobeză protoeolulu. Dupa aceea respunde ministrul de justitia la interpellatiunea lui Vidliczky, privitor la afacerea organizației judecătorilor. La întrebarea ca incepe-si-voru judecătoriele activitatea eu 1 Ianuarie 1872, respunde ministrul cu: d'a. Ministrul de interne W. Tóth și ministrul de justitia respundu după aceste la nisice interpellatiuni particularie.

Afara de aceste se mai pretragă și rezolvarea în siedintă de astăzi afaceri de interesu secundariu din care cauza tienemă de prisosu ale mai reproduce.

In siedintă din 4 Decembrie a casei deputaților se ceteșce și autentica mai intăio protocolul siedintei precedinte. Ministrul de instrucție Pauler presinta unu proiectu de conclusu relativ la instrucționea adulților.

Se anunță petițiuni diserite. Dupa aceste trece casă la ordinea dilei și continua desbaterea generală despre bugetu. E Simonyi ia cuventul și apăra afirmarea lui Gyeczy, contră lui Wahrmann, ca tier'a merge spre ruină sea materiale; vorbitoriu ascruie după o motivare potrivita proiectulu de conclusu, în urmă căru'a casă sa dechiare din mai multe considerante, (pre care noi din lipsa spațiului nu le reproducem) ca nu are incredere în regim și nici accordă bugetul. (La drépt'a il ritate mare). Dupa aceste da ministrul de finanțe unu esposeu alu dizeritelor sume, despre care mai mulți deputati în decurgerea desbaterei cerură dela elu socotela.

Al. Csánády, dechiră ca biat'a patria paresita și tradata nu admite a se votă acestui regim unu bugetu.

I. Schvarz (steng'a estrema) se dechiră contră proiectului de conclusu ascruitul de Simonyi, de ore-ce momentul de satia nu-lu-tiene de aptu pentru o strafomare a basel publice.

FOIȘIORA.

Cuventare

festiva tienuta la onomastic'a Preasântiei Sele Parintei lui Metropolitu Andrei in 29 Nov. a. c.

St a disu Domnulu cătra Moisi: „vediindu am vediutu necasul poporu lui meu in Egiptu și strigarea lui am auditi dela cei ce-i silesu pre ei la luce.” Si m'am pogorit u sa-i scotu pre ei din mână Egiptenilor și sa-i punu în pamentu bunu și multu, in pamentu unde curge luce și miere.“ Esire 3. 7. 8.

O ho rata a adunare festivală.

Două-dieci și cinci de ani suntu astăzi de cându sănătă maică nôstra biserică celebră astăzi di solena, astăzi di marătă.

Două-dieci și cinci de ani suntu astăzi, de cându mună nôstra iubita, lepadându haină de doliu, se imbraca în haina de bucuria, în haina de serbată.

Două-dieci și cinci de ani suntu astăzi de cându fiu credinciosi ai bisericei nôstre celei mult cercate se aduna in coruri și înaltă roagăjuni ferbinti și pie cătra Atotu-pontele creatoriu, cantându impreuna cu psalmistolu: „acăstă e diu'a care a facut' Domnul sa ne bucurămu și sa ne veselissim in trens'a.“

Salutare tie și splendida, și radiosa! Lumina nouă a bisericei nôstre, deminată a graciei și séra a intunericului... Salutare tie pasch'a națiunii nôstre. Tu care ai imprăsciatu norii cei grei amintiatori, ce planau preste suferințele nôstre ca-

pete, ai sfarinu legaturile și catusile cele grele, cari faceau sa tremure și cōrdele cele mai fine, — cari erau pre aci se stingă, se paralisedie semtimentele cele mai nobile, datinele obiceiurile, limb'a strabonă, — tesaurul celu mai pretiosu alu unui poporu alu unei națiuni.

Budiele mele nu potu spune marirea și laud'a aceluia, a cărui nume astăzi se pronuncia de micu și mare, de tineru și betrânu cu celu mai mare respectu, cu cea mai mare pietate, ele nu suntu in stare se cânte pre acel'a, care întronu patrariu de seculu a sciolu sa apere turm'a și biserică dreptmaritoria a Mantuitoriului. Lui incredințata, cu o dibacia admirabile, cu o abnegatiune rezolută, chiaru cu risicul vietiei in contră tuturor dusmanilor și meteconelor saurite cu scopuri rele din partea neamilor ei, sacrificându lōte pentru turm'a sea, intocmă că pastorul celu bunu, care si susținești sau și pune pentru oile sele.

Sa-ti impletim cununi de laude și cantări prea venerale Parinte? Astă cu adeverat, deștezim ca nimică nu supera pre blandulu leu susținești că cântarea laudelor tale, cu lōte acestea că sa nu ne areăm ingrați, multiamesca-ti limb'a nôstra prin covinte după a ei potere. (Meniate).

„Cându cugetu in tacere la vremile trecute Ah! lacrimi săngerănde se scurgu din ochi-mi josu“ esclama poetulu in ameraciunea sea, meditându la sōrta cea vitregă și trista ce a indurăt poporul nostru și nu l'amu intlesu, nu l'amu pricopu. Si amu deschisu cartecea cea mare „magistr'a vietiei“ după cum dice străbunul Cicerone, dara vai... paginile acesteia erau scrise cu litere nesterse, ..

litere de sânge. „Dilele de bucuria pentru poporul român, dice unu erudit de ai nostri, au fostu mai rare și mai putine decătu pene de corbu alb.“ Si intr'adeveru: adunatu-sau asupr'a nôstra nemurile cele de prin preajmula nostru, că sa ne pérđia pre noi. (Macav. I. 5. 11.)

Rapit'au averile noastre și ne-au umilito pre noi.

In tempurile aceste barbare, de trista memoria pentru români, abia potemă dice, ca i-a resarită și lui căte odata vre-unu luciferu, vre-unu radu de lumina, vre-unu radu de speranța, și cându se iviă căte unu sără candidu, ce se parea ca are missiunea de a-i alină ranele și dorile secolari, acel'a nu era decătu precursoarele unoi periclu mai mare, a unei sorti mai severe, mai netolerabile.

Sa amintim ore de legile domitorilor, a diezelor, dintre cari on'a intrecea pre ceea-lalta in crădime, in barbaria, contra românilor. Ele ne suntu prea bine cunoscute. Ce cugetali in 1437 trei se conjura asupr'a lui, se obligea a-i impe-decă ori-ce incercare de a esă din intunericul vastu in care orbecă; biserică română se dechiră de tolerata, iéra prin tripartitulu lui Verböczi, acestu fătu neumanu, i se ia rusticului, acăstă era titul'a colonului, care versă sudori de sânge pentru susținerea impăratilor sei, i se ia dicu libertatea de a se poté motă dela unu domn la altul, de a-si schimbă unu jugu cu altul — elu devine gleba se adscriptus, luându-i se chiaru și dreptulu de a se poté aperă contra ferelor rapitorie... din contra pentru vieti a lui nu era nime responditoru, nu era nici o garantie, ..

Cu privire la Bucovin'a.

Din mai multe corespondințe ale „Albinelor” din acest an am potut vedea cu dorere plânsorile unor bine — și canonice similitori frati din Bucovin'a, prin care descriu starea cea deplorabile a eparchiei lor și în care Episcopulu lor Eugeniu Hachmanu aduce întrăga eparchia loră. Să că sa fiu scurtu, amintescu numai unică impregiurare, să adeca aceea, ca Episcopulu loru cu preapariți partizanii sei au adus intracolo pre Ierecicu, fostul ministru de culte din Austria de naționalitate slava, incât acesta au propus Imperatului înființarea unei Metropolie de sine statătoare pentru Eparchiele din Bucovin'a, Dalmatia și Cetate, și ca aceasta propunere ministeriale o au învățuită Maiestatea Sa, și ca acum altără punerea în lucrare a acestei noastre Metropolie dela mesurile administrative ale acestui ministeriu austriacu de culte!

Noi avem sperantia in Dumnezeu și bravii noștri barbati coreligionari și conationali din Bucovin'a, ca voro se delatură stricacionea ierarhica, ce prepară acestu Eppu, de 36 ani începe Bisericăi din Bucovin'a.

Cugătămu, ca este la tempulu seu publicarea unui diuaru despre conferintă, ceea ce Patriarchulu serbescu Iosifu Raicicu au tinență in Vien'a la a. 1860, la care au luat parte Eppu Hachmanu, Andrei din Ardén, Masireviciu din Timișoara, Andrei Mocioni, și Baronu Petru din Bucovin'a, ambii din urmă in calitate de barbati de incredere a românilor ortodocii, și pre tempulu acelui senatori la senatulu imunitatu imperialu. Eata acelu diuaru:

Diaru din Vien'a in anul 1860, Ian'a lui Iuniu.

In 20-lea Iuniu 1860, când eram eu la senatulu imunitatu, venise patriarchulu serbescu Iosifu Raicicu la Vien'a și în urmatoreea său facutu visită, unde am inteleșu scopulu venirei sale in capitala imperialească, adeca 1) să ascernă imperatului jaluire in contră unor ampliori insulte de statu — conte Coronini, baronu Sivceseviciu și conte Thunn, 2) in contră nedivielei națiunii române de regea orientale, caci intentionedia desfacerea loru dela ierarchia serbescă, 3) pentru afiliarea fondului religionar din Bucovin'a sub administratiunea cu cele-lalte fonduri din Carlovici.

Ea cunoșcându naravulu patriarchului său trentu cu tacere preste totă acestea, că nu cumva sa vinu cu elu in disputa, carea să altimtrelea nu ar si solositu causei naștre naționali bisericesci nimicu; dura amu informatu despre aceste pro Episcopulu Bucovinei și pre cei doi senatori imperiali dd. Andrei Mocioni și baronu Petru, carii fusera atunci in Vien'a la senatulu imunitatu.

Cându nu mai putea suferi, cându-lantu-i era pre greu, cându ranele infișate petroneau pâna la osu, și-si ajungeau culmea, cogelati ca dora să pară locuindile, să renegă patria? ba nu! caci elu să iubă patria, să iubă limbă mai pre sosa de totă scă ca apătrece, și petriile remanu, documentul celu mai vio in asta privindia este suspinul lui transpusu in urmatorele sile sorte caracteristice :

Numai astă n-siu dori
Sa traiescu cătu vom trai
Sa traiescu in tiéră mea
Viélia buna, viélia rea...

Ceea ce nu astă le regii pamentului, la omeni adeca pace si liniște, aceea o caută in religiune in sinulu bisericiei. Religiunea și bis. au fostu totudeon'a scutolu, paladiul românilui, unde, dorere, de multe ori ierasi numai in taină potă sa implore ajutoriul divinu, și cându ordele barbare navalian că locute preste hotarele, preste cîmpiele loru, lasându după sine ruine si cenusia, se retrageau in sinulu montilor a codrilor, in midilociu ferelor selbatice...

Aci facea sa resone délurile si vîile de acantele doreroase ale animei sale, aci i-a inspiratua româna acele doine si cîntece classice cu care alte popoare nu se potu mandri...

Numai stelele cerului, ferele codrului, murmurul isvôrelor si rou'a frundelor lu compatimeau și-lu mangaiau, cându 'lu sentia lacrimandu :

Vai si-amaru de bietu românu
Cându e domnulu reu stăpânul,
N'are locu in tiéră lui
Si-i că flórea cîmpului...

(Va urmă.)

In urmă conferintă patriarchală s-a datu audiencia la imperatulu in 23 Iuniu, unde, după mărturisirea lui au fostu primul săte gratosu, și s-au rogatu de imperatulu de a i se concede in Viena tinerarea unei conferintă cu cei trei archierei, carii se astau acolo — Episcopulu Eugeniu Hachmanu din Bucovin'a, Samuilu Masireviciu din Timișoara și cu mine, și apoi și cu cei doi senatori imperiali, d. Andrei Mocioni din Banat și d. Baronu Petru din Bucovin'a, că asi să poată asculta imperatul din conferintă rogare pentru regularea trebilor bisericesci din întrăga ierarchia.

Imperatulu, după spus'a patriarchului, au învîntată aceasta rogare și patriarchulu spre acestu scopu au și conchiamat la sine in 28 Iuniu pre disii archierei și senatori imperiali și le-au prezentatul loru unu recursu, care elu l-au compusu și l-au predat episcopului Masireviciu spre cetire, și după cetirea loru întrebă patriarchulu, ca ce dicu domniilor la acestu conceptu? la care episcopulu Hachmanu și cei doi senatori imperiali nu manifestatu cea mai mare neplacere cu înprinsula conceptului proceditul, și au luat patriarchului in nome de reu, caci acolo naduiesce a face din Carlovici centrul și centralizarea administrationei intregei naștre bisericici din provinciele imperatului nostru cu vata marea canoneloru positive, și a convingerilor întrugul clero și poporul; l-au întrebătă pre elu, că pre ce se basăza recursul, cându densulu intentionedia a luă sub administrationea Carloviciului fondulu religionar alu bisericel din Bucovin'a? său cându se enuncia in contră inițiatorei unei Metropolie române? și cându pentru realizarea acestor momente intentioneaza a convocă uno congressu naționalu serbescu după prăescă de pâna acum? cându se poate săt de sigur că nici unu preto nici unu archiereu, și nici unu român ortodoxu la acelu congressu serbescu nu se va infacișa?

Episcopulu Bucovinei și-an exprimat cu o vehemență mare neplacerea sea fatia cu conceptulu patriarchului, afirmându : că Bucovinenii gravitează către biserică cea mare din Constantinopol, dura nici decum către cea din Carlovici; că Bucovinenii nu voiescu să dea la Carloviciu benii și fondurile loru religionarie, că Carloviciu n'a avutu despre eparchia din Bucovin'u vre-o ingrijire parintescă eu prilegiul alegerei și asiediarei episcopilor pre la eparchii, pentru că nici cându n'a întrebătă pentru barbati ei pricopsiti de episcopi, că pre cei din Carloviciu și fără recerutele cualități i face și i face episcopi.

Mocioni și Petru au intonat cu deosebire irregularitatea, ceea ce aru proveni dintr'unu congressu, ce aru și conchiamată după modulu de pâna acum'a, și au propusu conchiamarea unei adunări generale bisericesci. Petru, că o ilustrație la punctul acelui din conceptulu patriarchului, unde acesta voiesce a aduce la Carloviciu fondulu bisericiei Bucovineni, — s'a provocat la săpt'a episcopului Vlahovicu din Bucovin'a, pre care Carloviciu le-au tramis uori prin octroare, cum că acestu episcopu au estradat regimul fondurilor loru religionarie, care totu pâna la elu se administra din partea bisericiei și acum Présânt'a Tea voiesci, sa le strămuti la Carloviciu, adeca la Présânt'a Tea, de ale folosi spre scopuri serbesci etc. La care patriarchulu au obiectat : că nu scie, de care naționalitate s'a tienut episcopulu Vlahovicu de cea româna său serba? Petru i respuse : că aci nu este vorba despre naționalitate, că despre săpt'a complinită, ceea ce dovedesc o persida din partea episcopului Vlahovicu, carele era de naționalitate serbescă. Acum venise episcopulu Masireviciu și cu o vehemență au impugnat și dechiațat de calomii totu cei ce episcopulu Bucovinei Hachmanu și cei doi senatori imperiali au fostu cuvenitati, și se străduia a săretă, că serbi suntari in ortodoxia, dura români nu. Mocioni au reflectat lui Masireviciu, că vin'a o pôrta episcopii serbesci, carii vinu in eparchii române, și nu sciu vorbi cu clerulu și poporulu român și sciu numai sa lu beleșca etc. La aceste patriarchulu dise : că domnii români nu cunosc canonice bisericiei, de aceea totu ce dico dloru, este in contră canoneloru. Petru au reflectat patriarchului : că nediuța națională române ortodoxe este fundata in canonice, prin care va să se deosebescă cu administratiunea ierarhica de către administratiunea ierarhica serbescă și doresce sa aiba Metropoli'a sae mutionale, precum o are și cea serbescă; doresce să aléga pre episcopii sei și pre Metropolitul seu, că și serbi; și totu-si Esceletul'a Tea — patriarchulu — cu episcopulu serbescu Masireviciu și opugi

acestei dorințe canonice a românilor, și dori, să scio canonulu acela din vidalionu, care numai serbilor le da Metropolia propria națională, dura nu și românilor? Aci dice patriarchulu : astu-si de dreptu usuazu din vechime numai serbi; la care amu observat eu, că după canonulu 34 apostolescu, sau cărei națiuni i cuvine Metropolia națională, să ca naționala româna au și avut dreptul această, pâna la venirea colonilor serbesci in patria nostra, și fiind co tomai in tempi aceia au fostu gonire românilor ortodocii din partea stăpânirei politice, și patriarchulu Cernoviciu venindu atunci cu colonii serbesci, in patria au midilociu crearea Metropoliei serbesci sub scutul unui privilegiu, care privilegiu au servit guvernului civilu de unu nou midiloen de gôa in contra românilor, îndreptându-i pre acestia a se tinea de Metropolia serbescă. Patriarchulu Cernoviciu vedîndu multimea românilor ortodocii, carii intreceau cu numerul loru pre colonii serbesci, in gôa pornita de către regimul in contra românilor n'a vedîtu ilegalitate canonica, că numai căscigulu seu materialu etc. De-si ea este și monosesen canonice și istorică. De aci s'a escădat apoi disputa mare și lungă pro et contra pentru unu congressu generalu bisericescu; și cei doi archierei serbesci au remasu pre lângă aceea, că densul remânu credinciosi pre lângă privilegiile naționali serbesci, căci naționala serbescă i aru omorii pre ei cu petrii, cându ei altcum aru face; iera reprezentanți naționali române au observat : că ei că creștinii ortodocii remânu inca credinciosi pre lângă posibile canonice, care dau naționali române acele-si drepturi pentru Metropolia loru națională, care drepturi privilegiile împăratesci le dau naționali serbesci statia cu Metropolia loru. In specie amu observat eu, cumca cu greu este a se lopta in contra bolbului, noi români ne provocâmu pre liter'a canonelor, iera domnii serbi pre liter'a privilegiilor loru naționali, noi români lasâmu pre fratti serbi sa se folosescă de privilegiile loru naționali, dura prețindem să și serbi sa ne lase a ne folosi cu pace de canonice bisericiei naștre ecumenice, prim urmare, că de-a este de a se tinea uno congressu generalu bisericescu, atunci dieu, că acelă sa se conchiamă estraordinariu pre bas'a sistemei reprezentative, la care sa fie reprezentatul clerulu și poporulu româno și serbescu după numărul aritmieten, căci numai o astu-si de adunare poate multiam interesele adeverate bisericesci ale amenduroror naționali.

Propunerea mea formulata ar primi o barbată română, dura nu și Archiereii serbesci.

Dupa aceste Patriarchulu au disolvat conferintă cu aceea, că va conchiamă din partea serbescă inca doi individi serbi la a două conferintă, că asi să fie numărul egal alu membrilor, adeca căte doi Archierei și căte doi barbati de incredere din partea naționali români.

Patriarchulu au și conchiamată conferintăa spra 30-lea Iuniu 1860, in care au luat parte cei din conferintăa dimâin și doi barbati serbi, Trifonu Mladenovicu, proprietariu din Sirmiu și Maticiu Majoru auditoriu in pensione din Neoplanta. In acesta conferintă a două s'a repetat cele din conferintăa dimâilea; cu deosebire Archiereii și barbatii români de incredere au facutu atentu pre Patriarchulu, că in recursul său către Majestate să nu amintescă asiă ce-vă, ce aru potea și prejudiciu pentru națională româna, căci ei atunci voru fi siliti a remonstră asupra recursului lui, și căci disharmonia și discordia, căci ce este între români și serbi aru luă mai mare dimensiune; cei doi barbati serbi de incredere nu potura destulu sa se mire despre cele ce audisera din ună și din alta parte, ci au descoperit numai întristarea loru. Dupa totu acestea s'a incheiat și conferintăa această a două.

Patriarchulu și Episcopulu Timișorei au datu colectivu unu recursu la Imperatulu; Episcopulu Bucovinei intraceea se dusese acasa; iar cei doi senatorii imperiali de naționalitate româna, intelectu-gendu pentru recursul Patriarchului, au facutu către Imperatulu contrarecursu din 21 Augustu 1860, la care au urmatu rezoluția ministeriale din 30 Septembrie 1860 nr 14,721, prin care se da voia Eparchiei ardeleane și bucovinenă a tineea adunare bisericescă pentru inițiatorei Metropolei române, cărei Majestatea nu este neaplicata. Despre totu acestea amu scrisa fratelui Episcopu Hachmanu din

26 Septembra 1860. Eparchia nostra din Ardealu au si tienutu sinodu si au tractatu obiectulu iniintarei Metropoliei si au adresatu catra domnii senatori multiamire, ear catra Majestate noua reprezentante. Vedi actele sinodului Bisericei nostre din a. 1860. Eparchia Bucovinei nici pana in diu'a de astazi n'au tienutu sinodu, caci Episcopulu Hachmanu umbla prin eai anticanonice. — La an. 1861 au esit o brosura despre dorintele clerului din Bucovina in privinta organisarei canonice a acestei Eparchii si a referintei ei hierarchice in organismul Bisericei ortodoxe din statele Austriei, la care amu compus si publicat contraponderea mea intr'o brosura intitulata Antorismosu, s'au deslucre comparativa, care s'au impugnat prin dre-carii din clerulu bucovinenu, dara acesta au esperiatu din partea opinionei publice a Bucovineilor contrarefectatiuni publicate in "Telegraful Romanu" din acel anu.

A b r u d u in 26/14 Novembre 1871.

Frati romani! Tienta tuturor sciintierlor este cunoscerea adeverului, pentru ca adeverul este caleusulu spre dreptu, iera dreptulu este piedestalul tuturor fericirilor — fericirea generala inse este scopulu vietiei omenesci. —

De acestea idei petrunsu m'amu determinat la compunerea catalogului meu alfabeticu a toturor juristilor romani din Austro-Ungaria pentru ca prin acela amu doritul a da intelligentie romane o carte din care sa pota vedea pana la ce numeru amu ajunsu in tempolu presentu cu operatorii de dreptu, si in ce gradu idorim a cunoscce adeverul!

Mai departe amu doritul a face lumei civilisate cunoscetu, deca noi romani, caru abea numai dela 1848 incors amu ajunsu a potea mai liberu sa ne ocupam de scientia si de cunoscerea adeverului nu stamasi de reu precum iau placutu anglesului Blohme a ne descrie, dicandu ca nu avemu 10 juristi in lotu senzulu natiunei nostre. —

Si candu amu sloboditulu apelulu meu catra juristii romani — publicat in tote diurnalele romane — basi in cele magiare — me mangajam cu sperantia ca voiu fi sprinjinitu de toti juristii romani fara osebire de cutare colore ori sentimentu politiciu. — Catalogulu meu, precum nici eu ca oficialu, nu are nemica cu politic'e, acel'a nu este nici activistu nici passivistu — deca voiti sa traiescu cu epitele moderne — acum'a intre unele si altele diurnale romane — ci este mai insante de tote o carte statistica curatul romana si pentru folosulu unui scopu romanu!

Ca atare cutediasem a priori a cont la sprijinul caldurosul a tuturor romanilor juristi, — caru sum convinsu fara de osebire le place a se lupta pentru adeveru si dreptate intocm'a cat Horati si Curiatii pentru invingerea patriei loru; — dara dorere, pana cu datulu de astazi forse pucini si din prea rare locuri m'au onoratu cu datele ce le

recerusemu, Transilvania cu exceptiunea Fagarasului, Sabesului sasescu, 3 dela Orastia, 2 dela Monoru si unulu dela pretori'a Siculica au remasu preste totu in passivitate, dela Comlosiu, Zelen Bososiu, Ineu, Sigetulu Marmatiei, Seleusiu (Nagy Szollös) Beiusiu, Bai'a-mare, Pest'a mi-a venit o're cate insinoari, dara unde suntu comitatele Bihorului, Aradului, Timisiului, Torontalului, Bichiului, Ciongradului, Carasiului, Cianadului, Satumarului si altele de prin Ungaria, unde este Transilvania si Bucovina, ba unde suntu juristii romani din Austro-Ungaria, carii a emigrat presle Carpati cautandu-si acolo ocupatiune, de nu voru se suda vocea provocatora a unui romanu! ce vreati domnilor juristi romani! si in cause curata nationale ve coprinde si ve coplisecesc passivitatea, nu sciti ca aceea nu in tote treburile este folositore, seu dora vi-e gracia a ve arata lumei ca sunteti juristi aparatori dreptatei si adeverului, pentru ca ve ciuliti si nu cutedati a ve areta ca sunteti omeni de scientia si de capacitate, cugetati dora ca cu pisica in sacu ve-ti prinde sioreculu, o atare onore totu debuie se o respinga dela sine pentru ca fricosulu de adeveru nu cunoscce adeverul, cine fugi si se ascunde de adeveru nu are dreptate si cine nu are dreptate nu este manomissu!

Deci dara domnilor juristi romani din tote ungurile Austro-Ungariei prolongindu-ve terminulu de insinuare la catalogulu meu alfabeticu pana ultim'a Decembre 1871 ve rogu fratiescesc pentru sprinjirea intreprinderei mele. —

B a s i l i u B a s i o t a .

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scola confessionalala gr. or. romana din comun'a Lapusnicu protopopiatulu Dobrei, cu salariu anualu de 60 fl. v. a. 50 mesuri de bucate, quartiru naturalu, si lemn de incaldit, pana in 14 Decembre st. v. a. c. se scrie concursu.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati a-si tramis recursile loru proovedute cu documentele inpicate in "Statutul organicu" la subsrisulu inspectoratu districtualu de scole pana in terminulu de susu.

Deva, 24 Novembre 1871.
pentru comitetul parochialu.

Ioanu Papiu,
protop. si insp. distr. de scole
in tract. Dobrei.

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scola tractuala clas'a IV normala, confessionalala gr. or. romana din oyidulu Siri'a, cu terminu pana in 14 Decembre a. c. st. v. care va fi si diu'a alegerei. Emolumentele suntu: 600 fl. v. a. 12 orgii de lemn din cari se va incaldi si scola si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupa postulu acesta suntu avisati

a-si tramite recursurile proovedute cu alestatu de botezu si de moralitate, cu testimoniu despre absolvirea prerandie si de cualificatiune, cu testimoniu despre absolvirea claselor reale seu 4 clase gimnasiale, — dara si acelor recursuri se voru primi cari au absolvatu 4 clase normale, deca voru documenta desteritatea in propunerea sciintielor acestor, si voru produce testimoniu de cualificatiune totu cu eminentie, si cumca pre terenul scolesticu suntu bine meritati. — Comitetulu protopresb. in Siri'a. —

Siri'a (Vilagos), la 24 Novembre 1871.
Comitetulu protopresb. alu Siriei.
Cu scirea si convoarea mea
Ioanu Moldovanu,
(2-3) inspectoru scolaru.

Concursu.

Pentru postulu unui invetiatoriu la scola normala gr. or. in Saliste cu salariu anualu de 200 fl. v. a. si relutu banalu pentru lemn si quartiru de 50 fl. v. a. — Concurentii se tramita suplicele ajustate cum se cade si scrise de manile loru proprii pana in 20 Decembre a. cur. st. vechiu la subsemnata eloforia.

Saliste, 28 Novembre 1871.
(2-3) Eforia scolaru.

Edictu.

Ascentie Lascu, carele aprupe de doi ani, au parasit cu necredintia, pre legiuila lui socia nascuta Rafira Zacheiu Socea, ambii de religiunea gr. or. din satulu Comana de susu, — in districtulu Fagarasului, pribegitulu barbatu se citeza prin acesta, ca in terminu de unu anu, dela datulu de fatu, sa se presentedie la subsrisulu scaunu protopopescu; caci la din contra, si fara de elu se voru otari cele de lege prescrise, la cererea susu mentionatei actore. —

Fagarasiu, 8/20 Octobre 1871.
Forulu matrimonialu gr. or. alu Fagarasului I. L. Petru Popescu,
(2-3) protop.

Edictu.

Susan'a nascuta Dimitrie Susiu de religiunea gr. or. din Vulcanu, care de mai multu tempu a parasit cu necredintia pre legiuilu seu barbatu Georgiu Tataru totu din Vulcanu, se citeza prin acesta a se insatisia inaintea subsrisului scaunu protopopescu pana in terminu de unu anu si o di dela datulu de josu, caci altintrele, procesulu divorziului intentat de barbatulu seu, in contra-i, se va decide si in absenti'a ei, in sensulu canoneloru s. biserici.

Zernesti in 1-lea Octobre 1871.
Dela scaunulu protopresbiteralu alu Branului.
(3-3) I. Metianu, Protopopu.

"ALBIN'A"

Institutulu de creditu si de economii

Fiindu subsrisu intregu capitalulu de actiuni alu Institutului de creditu si de economii „Albin'a, domnii actionari ai numitului institutu suntu rogati, in sensulu conditiunei

1. din publicatiunea nostra dela 1 Augustu a. c.: a respunde in tempu de o luna si rat'a II de 20%, adeca cate 20 florini de actiune seu la domnii representanti ai nostri

unde s'a facutu subscrierea, seu si deadreptulu la acestu comitetu in Sabiu, strad'a mace-

Iariloru Nr. 110.

Sabiu, 10 Decembre 1871.

Redactoru responditorin Nicolau Cristea Editura si tiparul tipografiei archidiocesane.